

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

„Návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2012 s výhledem na léta 2013 a 2014“ předkládá Rada pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“) vládě podle § 5 odst. 1 a dále podle § 5a, §6 a § 35 odst. 2 písm. k) a l) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění zákona č. 110/2009 Sb., (dále jen „zákon“).

Pro přípravu návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace na rok 2012 s výhledem na léta 2013 a 2014 byl postup včetně termínů podrobně specifikován ve „Směrnici k přípravě návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2012 s výhledem na léta 2013 a 2014“, kterou poskytovatelům zaslal předseda Rady, premiér P. Nečas dne 23. prosince 2010 pod č.j. 21441/10-RVV.

Na svém lednovém zasedání dne 28. ledna 2011 Rada schválila a podle § 5a odst. 2 zákona zaslala poskytovatelům „První návrh výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace na rok 2012 s výhledem na léta 2013 a 2014“.

Poskytovatelé podle § 5a odst. 4 zákona zaslali do 16. února 2011 své návrhy výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2012 s výhledem na léta 2013 a 2014.

Ve dnech 1. až 8. března 2011 se uskutečnila podle § 5a odst. 4 zákona jednání o návrhu výdajů s jednotlivými poskytovateli, „mandát“ k těmto jednáním schválila Rada na svém 262. zasedání dne 25. února 2011. **Jednání s poskytovateli byla uzavřena bez rozporu** (v těch případech, kdy zástupci Rady neměli mandát k odsouhlasení poskytovatelem navržených změn, jejich doporučení Rada na svém 263. zasedání akceptovala).

Návrh byl rozeslán dne 25. března 2011 do meziresortního připomínkového řízení s termínem zaslání připomínek do 12. dubna 2011. Bylo uplatněno 6 zásadních připomínek (MPSV, MO, TA ČR a MŠMT) a 7 dalších připomínek (MŠMT, MF, MZe, AV ČR a MS). Deset připomínkových míst neuplatnilo žádné připomínky (MZV, MK, MZ, ÚV ČR – VÚV, GA ČR, MPO, MMR, ČNB, MD a MŽP). Připomínky a jejich vypořádání jsou uvedeny v části IV předkládaného materiálu. S tímto vypořádáním vyjádřili souhlas všichni připomínkující s výjimkou MŠMT u jedné zásadní připomínky.

MŠMT ve své zásadní připomínce č. 2 požaduje změnit způsob výpočtu výdajů na rozvoj výzkumných organizací v r. 2012.

Rada proto na svém 264. zasedání dne 29. dubna 2011 schválila na návrh předsedy Rady, premiéra P. Nečase **„Návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2012 s výhledem na léta 2013 a 2014“ ve dvou variantách**, a to bez zapracování zásadní připomínky MŠMT (varianta A) a s jejím zapracováním (varianta B):

Varianta A - jedná se o návrh Rady rozeslaný do meziresortního připomínkového řízení a standardně vypořádaný, s výjimkou rozporu u zásadní připomínky č. 2, ve které MŠMT požaduje zvýšení výdajů na rozvoj výzkumných organizací ve své kapitole,

Varianta B – jedná se o návrh s akceptováním zásadní připomínky č. 2 MŠMT, ve kterém dochází ke snížení výdajů dalších sedmi rozpočtových kapitol u stejného závazného ukazatele (výdaje na rozvoj výzkumných organizací).

Podrobně jsou oba návrhy odůvodněny dále. Z rozpočtového hlediska zůstává celkový objem výdajů v obou variantách stejný (25,9 mld. Kč), ale mění se jejich rozdělení do jednotlivých rozpočtových kapitol. V číselném vyjádření se pro r. 2012 varianta B od varianty A liší u jednotlivých rozpočtových kapitol následovně:

MŠMT: + 362 mil. Kč, AV ČR: - 252 mil. Kč, MZe: - 64 mil. Kč, MZ: - 25 mil. Kč, MPO: - 9 mil. Kč, MK: - 4 mil. Kč, MO: - 5 mil. Kč, MV: - 3 mil. Kč.

Rada se způsobem rozdělení institucionálních prostředků na rozvoj výzkumných organizací zabývala opakovaně na všech čtyřech zasedáních v r. 2011. Způsob výpočtu podpory na rozvoj výzkumných organizací je pro obě varianty podrobně popsán v části III.F. v kap. II.1. Způsob výpočtu se liší v případech, kdy výzkumná organizace řeší v r. 2012 výzkumný záměr a současně je financována podle hodnocení dosažených výsledků. V obou variantách dostane tato výzkumná organizace podle zákona v r. 2012 prostředky na výzkumný záměr ve výši dvou třetin jejich původní výše. Ve variantě A každá výzkumná organizace dostane prostředky na rozvoj výzkumných organizací. Ve variantě B výzkumná organizace dostane prostředky na rozvoj výzkumných organizací pouze v případě, že podle hodnocení dosažených výsledků má získat více prostředků, než jí náleží na řešení výzkumného záměru (ve výši dvou třetin jejich původní výše). Způsob výpočtu se promítá i do rozdělení prostředků na rozvoj výzkumných organizací, které již v r. 2012 neřeší výzkumný záměr. Obě varianty se tedy liší v rychlosti změn v přechodném období 2010 – 2013, **varianta B je radikálnější a podle současného způsobu rozdělování institucionálních prostředků podle hodnocení výsledků je přínosná zejména pro vysoké školy, které dosahují v hodnocení lepších výsledků než jiné výzkumné organizace** (předkládaný návrh neřeší a nemůže řešit změny, ke kterým v hodnocení v budoucnu má dojít).

Rozdíly ve variantách:

Varianta A - je v rozporu s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, které požaduje zvýšení výdajů na rozvoj výzkumných organizací ve své kapitole (jedná se o objem výdajů 362 mil. Kč, tj. 1,4 % z celkových výdajů)

Varianta B - je zpracována zásadní připomínka ministerstva školství (MŠMT + 362 mil. Kč), ale dochází ke snížení výdajů na rozvoj výzkumných organizací dalších sedmi rozpočtových kapitol (AV ČR: - 252 mil. Kč, MZe: - 64 mil. Kč, MZ: - 25 mil. Kč, MPO: - 9 mil. Kč, MK: - 4 mil. Kč, MO: - 5 mil. Kč, MV: - 3 mil. Kč).

Obě varianty se liší ve výkladu přechodného období, resp. v tom jakou rychlostí se směřuje k cílovému stavu. Ve variantě A je tempo pozvolnější, aby měly výzkumné organizace dostatek času na změny reagovat. Ve variantě B ministerstvo školství a vysoké školy po polovině přechodného období 2010 - 2013 navrhuje urychlit přechod tak, aby tuto podporu získaly především výzkumné organizace s vyšším počtem výsledků. Výzkumné organizace byly do roku 2009 financovány na základě výzkumných záměrů. Po roce 2013 budou plně financovány na základě hodnocení výsledků výzkumných organizací. Případné změny způsobu financování (náhrada „kafemlejnku“) jsou možné v delším časovém období.

Předkládaný návrh (celkem 25,9 mld. Kč ve všech letech) je oproti doposud platnému střednědobému výhledu na r. 2012 a 2013 vyšší o cca 0,5 mld. Kč, zachovává stejnou úroveň výdajů jako v roce 2011, a to v roce 2012 i ve střednědobém výhledu na rok 2013 a rok 2014 ve výši 25,9 mld. Kč. Výdaje ve výši 25,9 mld. Kč jsou již zapracovány do „Návrhu střednědobých výdajových rámců na léta 2012 až 2014“ schválených usnesením vlády ze dne 20. dubna 2011 č. 278.

V návrhu výdajů jsou zahrnuti i poskytovatelé, z jejichž rozpočtových kapitol nebude od r. 2012 výzkum a vývoj podporován, a to z důvodu návaznosti údajů na léta 2010 a 2011. Výdaje na rok 2011 jsou v tabulkách uvedeny podle zákona č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011.

Přijetí návrhu nebude mít vliv na rovné postavení mužů a žen ani na zvýšenou administrativní zátěž pro podnikatelské prostředí.